

РОЗМЕЖУВАННЯ СКЛАДІВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТ. 139 КК УКРАЇНИ ТА СТ. 140 КК УКРАЇНИ

Старко Оксана Леонтіївна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального правосуддя та правоохоронної діяльності
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID ID: 0000-0002-7459-4337

Андрусак Ганна Миколаївна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального правосуддя та правоохоронної діяльності
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID ID: 0000-0003-1681-7384

Статтю присвячено проблемі розмежування складів ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК України) та неналежного виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК України). Встановлено, що склади цих кримінальних правопорушень є суміжними, так як мають декілька спільних (таких, що збігаються) за змістом ознак. Це ознаки які, стосуються безпосереднього об'єкта (здоров'я особи) та суб'єкта (медичний працівник) обох кримінальних правопорушень.

У процесі аналізу норм, визначено низку ознак, за якими слід розмежовувати аналізовані кримінальні правопорушення. До таких ознак слід віднести суспільно небезпечне діяння. За ст. 139 КК України воно полягає у бездіяльності медичного працівника, а саме у ненаданні медичної допомоги хворому. Натомість суспільно небезпечне діяння за ст. 140 КК України полягає не лише у бездіяльності (невиконанні професійних обов'язків), а й у діях (неналежне виконання професійних обов'язків). Окрім того, у ст. 139 КК України йдеться про ненадання медичної допомоги, а у ст. 140 КК України – про невиконання чи неналежне виконання професійних обов'язків.

З'ясовано, що розмежувальною ознакою є суспільно небезпечні наслідки кримінальних правопорушень, а саме їх наявність у якості обов'язкової ознаки складу за ст. 140 КК України (тяжкі наслідки для хворого) та їх відсутність за ч. 1 ст. 139 КК України.

Однією із розмежувальних ознак аналізованих складів кримінальних правопорушень є потерпілий. Потерпілим за ст. 139 КК України є лише та особа, яка перебуває у небезпечному для життя стані і у зв'язку з цим потребує медичної допомоги, тоді як потерпілим за ст. 140 КК України є «хворий», тобто будь-яка особа, яка потребує планової або негайної медичної допомоги.

Розмежувальними ознаками аналізованих складів кримінальних правопорушень є вина та частково суб'єкт. За ч. 1 ст. 139 КК України вина характеризується прямим умислом, а за ч. 2 ст. 139 КК України необережною формою вини. За ст. 140 КК України суб'єктивна сторона визначається психічним ставленням до суспільно небезпечних наслідків і характеризується необережністю. За ст. 139 КК України суб'єктом є медичний працівник, а за ст. 140 КК України є як медичний, так і фармацевтичний працівник.

Ключові слова: розмежування, суміжні склади кримінальних правопорушень, медичний працівник, хворий, ненадання медичної допомоги, неналежне виконання професійних обов'язків.

Starko Oksana, Andrusiak Hanna. Distinguishing Between the Elements of Criminal Offenses Under Article 139 and Article 140 of the Criminal Code of Ukraine

This article addresses the issue of distinguishing between the elements of a medical professional's failure to provide assistance to a patient (Article 139 of the Criminal Code of Ukraine) and a medical or pharmaceutical professional's improper performance of professional duties (Article 140 of the Criminal Code of Ukraine). It has been established that the elements

of these criminal offenses are closely related, as they share several common (coinciding) elements in terms of content. These are elements that pertain to the direct object (a person's health) and the subject (a medical professional) of both criminal offenses.

In the course of analyzing the legal provisions, a number of characteristics have been identified by which the criminal offenses under consideration should be distinguished. Among these characteristics is a socially dangerous act. Under Article 139 of the Criminal Code of Ukraine, it consists of the inaction of a medical professional, specifically the failure to provide medical care to a patient. In contrast, the socially dangerous act under Article 140 of the Criminal Code of Ukraine consists not only of inaction (failure to perform professional duties) but also of actions (improper performance of professional duties). Furthermore, Article 139 of the Criminal Code of Ukraine refers to the failure to provide medical care, while Article 140 of the Criminal Code of Ukraine refers to the failure to perform or the improper performance of professional duties.

It has been established that the distinguishing feature is the socially dangerous consequences of criminal offenses, namely their presence as a mandatory element of the offense under Article 140 of the Criminal Code of Ukraine (serious consequences for the patient) and their absence under Part 1 of Article 139 of the Criminal Code of Ukraine.

One of the distinguishing features of the criminal offenses under consideration is the victim. Under Article 139 of the Criminal Code of Ukraine, a victim is only a person who is in a life-threatening condition and therefore requires medical assistance, whereas under Article 140 of the Criminal Code of Ukraine, a victim is a "patient," that is, any person who requires scheduled or immediate medical assistance.

The distinguishing features of the criminal offenses under consideration are guilt and, in part, the subject. Under Part 1 of Article 139 of the Criminal Code of Ukraine, guilt is characterized by direct intent, while under Part 2 of Article 139 of the Criminal Code of Ukraine, it is characterized by negligence. Under Article 140 of the Criminal Code of Ukraine, the subjective element is determined by the mental attitude toward socially dangerous consequences and is characterized by negligence. Under Article 139 of the Criminal Code of Ukraine, the subject is a medical worker, while under Article 140 of the Criminal Code of Ukraine, the subject is both a medical and a pharmaceutical worker.

Key words: *distinction, related criminal offenses, medical professional, patient, failure to provide medical care, improper performance of professional duties.*

Вступ. Своєчасна і належна боротьба із злочинністю у сфері медичного обслуговування населення може здійснюватись лише за умови правильної кваліфікації діянь, у тому числі розмежування одного кримінального правопорушення від іншого. Кримінальний кодекс (далі – КК) України містить низку норм, які передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення, які вчиняються у сфері медичного обслуговування населення. Серед них, ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК України) та неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК України). Склади цих кримінальних правопорушень є суміжними, так як мають декілька спільних (таких що збігаються) за змістом ознак, основою з яких є те, що ці діяння вчиняються медичним працівником стосовно хворого. Водночас наявність спільних ознак кримінальних правопорушень утруднює процес кваліфікації діянь і свідчить про необ-

хідність виокремлення ознак, за якими їх можна розмежувати.

Теоретико-методологічне підґрунтя. Проблеми кримінальної відповідальності за ст.ст. 139-140 КК України розглядалися у межах спеціальних досліджень та досліджень, присвячених кримінально-правовій протидії злочинності у сфері медичного обслуговування населення. Це праці П.П. Андрушка, В.В. Балабко, О.Г. Берило, В. Ботякової, О.О. Дудорова, Л.П. Брич, О.О. Володіної, О. В. Глушкова, В.К. Грищука, А.О. Данилевського, О.М. Костенка, В.В. Марєєва, В.В. Флорі, Г.В. Чеботарьової та інших науковців. Проте, проблема розмежування ненадання медичної допомоги хворому медичним працівником та неналежного виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником була предметом небагатьох досліджень. Частково ці питання розглядалися у праці А.В. Мусієнка та Н.М. Михнюк, та детальніше у працях О.С. Парамонові та Л.І. Скрелі.

Метою нашої статті є подальше дослідження питань, які стосуються розмежування складів кримінальних правопорушень, передбачених ст. 139 КК України та ст. 140 КК України.

Результати дослідження. У ч. 1 ст. 139 КК (Ненадання допомоги хворому медичним працівником) встановлюється відповідальність за ненадання без поважних причин допомоги хворому медичним працівником, який зобов'язаний, згідно з установленими правилами, надати таку допомогу, якщо медичному працівникові завідомо відомо, що це може мати тяжкі наслідки для хворого (кримінальний проступок). У ч. 2 ст. 139 КК України передбачено відповідальність за те саме діяння, якщо воно спричинило смерть хворого або інші тяжкі наслідки (нетяжкий злочин).

Натомість, у ч. 1 ст. 140 КК України (Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником) передбачено відповідальність за невиконання чи неналежне виконання медичним або фармацевтичним працівником своїх професійних обов'язків внаслідок недбалого чи несумлінного до них ставлення, якщо це спричинило тяжкі наслідки для хворого (нетяжкий злочин). У ч. 2 ст. 140 КК України встановлено відповідальність за те саме діяння, якщо воно спричинило тяжкі наслідки неповнолітньому (нетяжкий злочин).

Аналіз змісту обох норм, у яких сформульовані відповідні склади кримінальних правопорушень, дозволяє виділити як їх спільні, так і їх розмежувальні ознаки. Спільною ознакою ненадання медичної допомоги хворому медичним працівником та неналежного виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником є їх безпосередній об'єкт – здоров'я особи, а також суб'єкт, а саме медичний працівник.

До розмежувальних ознак, насамперед, слід віднести суспільно небезпечне діяння. За ст. 139 КК України воно полягає у бездіяльності медичного працівника, а саме у ненаданні медичної допомоги хворому. Бездіяльність виявляється у ненаданні допомоги хворому або в повній відмові від обстеження хворого, проведення діагностичних або лікувальних заходів або підготовчих дій до них, а також

у приховуванні своєї професії. Ненадання допомоги може бути виражене у відмові практикуючого лікаря або медсестри, які перебувають удома, тобто поза службою, з'явитися за викликом до хворого або його близьких, у відмові надати допомогу у разі нещасного випадку, події на вулиці тощо [1, с. 183]. Ненадання допомоги можливе як у лікувальному закладі (відмова у терміновій госпіталізації, у необхідних ліках, процедурах, терміновій операції, відмова прибути за терміновим викликом до пацієнта тощо), так і за іншим місцем знаходження хворого: в його помешканні, на вулиці, в транспорті тощо (відмова зробити штучне дихання, зупинити кровотечу, викликати швидку допомогу тощо) [2, с. 66].

Прикладом такої бездіяльності може бути справа по обвинуваченню лікаря-фтизіатра, яка 26.06.2013 року заступила на чергування в КЗ «Обласна туберкульозна лікарня». Близько 11.00 год. до неї, як до чергового лікаря-фтизіатра, звернувся тяжко хворий на хронічну заразну форму туберкульозу легенів з розпадом легеневої тканини чоловік, який неодноразово вже проходив курс лікування в даному закладі, з проханням надати йому медичну допомогу та госпіталізувати до КЗ «Обласна туберкульозна лікарня» для проходження курсу лікування від туберкульозу легенів. Чоловік надав довідку про звільнення з Кременчуцької ВК № 69 в зв'язку із хворобою та виписку із медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого. Черговий лікар, завідомо розуміючи, що чоловік хворіє на тяжку заразну хворобу і що це може мати тяжкі наслідки для хворого, відмовила тяжко хворому без поважних причин в наданні медичної допомоги, мотивуючи це тим, що у нього не має направлення з обласного туберкульозного диспансеру, хоча зобов'язана була, згідно з установленими правилами, надати таку допомогу. Потерпілий перебуваючи в тяжкому стані, пройшов до паркової зони на території КЗ «Обласна туберкульозна лікарня» та перебував там з 26.06.2013 року до 28.06.2013 року і лише після втручання сторонніх осіб його було госпіталізовано. 02.07.2013 року хворий помер від інтоксикації в результаті фіброзно-кавернозного туберкульозу легень [3].

Водночас, деякі дослідники, розглядаючи питання про зміст поняття ненадання допомоги, виділяють як випадки повної бездіяльності медичного працівника, так і його часткової бездіяльності, тобто надання допомоги не у повному обсязі. Так, П.П. Андрушко, зазначає, що це може бути як відмова від надання медичної допомоги взагалі, так і від надання медичної допомоги у певному обсязі, необхідному в даних конкретних умовах. Наприклад, надання медичної допомоги хворому, який перебуває в критичному для життя стані, не в повному обсязі [4, с. 331].

Що ж до змісту суспільно небезпечного діяння за ст. 140 КК України, то воно полягає як у діях (неналежне виконання професійних обов'язків), так і у бездіяльності (невиконання професійних обов'язків). Невиконання професійних обов'язків означає, що медичний працівник не вчиняє ті дії, які в силу виконуваної роботи зобов'язаний був учинити. Неналежне виконання професійних обов'язків має місце у разі, коли медичний працівник виконує свої обов'язки не у повному обсязі, недбало, поверхнево, не так, як цього вимагають інтереси його професійної діяльності [5, с. 302].

Відмінність діяння в аналізованих складах полягає також у його різних обсягах. Так, у ст. 139 КК України йдеться лише про ненадання медичної допомоги, а у ст. 140 КК України – про невиконання чи неналежне виконання професійних обов'язків. Медична допомога, згідно зі ст. 3 Основ законодавства України про охорону здоров'я (далі – Основи), – це діяльність професійно підготовлених медичних працівників, спрямована на профілактику, діагностику та лікування у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами [6].

Що ж до змісту професійних обов'язків, то це поняття є ширшим за надання медичної допомоги, яка виступає хоча й основним, проте не єдиним професійним обов'язком медичного працівника. Так, згідно зі ст. 78 Основ, «медичні працівники зобов'язані: а) сприяти охороні та зміцненню здоров'я людей, запобіганню і лікуванню захворювань, своєчасно надавати кваліфіковану медичну, лікарську

та реабілітаційну допомогу, у тому числі з використанням методів і засобів телемедицини; безоплатно надавати відповідну невідкладну медичну допомогу громадянам у разі нещасного випадку та в інших екстремальних ситуаціях; в) поширювати наукові та медичні знання, знання щодо функціонування та обмежень життєдіяльності серед населення, пропагувати, у тому числі власним прикладом, здоровий спосіб життя; г) дотримуватися вимог професійної етики і деонтології, зберігати лікарську таємницю; г') постійно підвищувати рівень професійних знань та майстерності, у тому числі рівень цифрової компетентності; д) надавати консультативну допомогу своїм колегам та іншим працівникам сфери охорони здоров'я, фахівцям з реабілітації, у тому числі з використанням методів і засобів телемедицини; е) здійснювати діяльність відповідно до принципів доказової медицини/доказової реабілітації; є) бути чесними та неупередженими у всіх професійних взаємодіях, у тому числі прямо або опосередковано пов'язаних із проведенням рекламних або промоційних заходів суб'єктами господарювання, які здійснюють виробництво та/або реалізацію лікарських засобів, медичних виробів, допоміжних засобів реабілітації, а також їх представниками; ж) не використовувати свої повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості в особистих інтересах, інтересах близьких їм осіб і не отримувати від них особисту вигоду або вигоду для близьких їм осіб; призначати та відпускати лікарські засоби, медичні вироби, допоміжні засоби реабілітації без впливу приватних інтересів» [6].

З вищевикладеного випливає, що ненадання медичної допомоги є нічим іншим, як одним із видів невиконання професійних обов'язків. Водночас у юридичній літературі обґрунтовується думка про те, що невиконання професійних обов'язків слід розглядати як складову неналежного виконання професійних обов'язків медичним працівником. Так, О.С. Парамонова звертає увагу на необхідність виключення із диспозиції статті дефініції «невиконання», аргументуючи це тим, що під «неналежним виконанням професійних обов'язків» варто розуміти як їх невиконання»

нання в повному обсязі, так і їх часткове або неякісне виконання, що зовні виявляється у повному або частковому порушенні стандартів (правил) медичного обслуговування [7, с. 8].

У ст. 139 КК України йдеться про відповідальність медичного працівника за умови, що йому завідомо відомо, що його бездіяльність (ненадання медичної допомоги) може мати тяжкі наслідки для хворого. Відповідальність за ст. 140 КК України настає лише за умови спричинення тяжких наслідків для хворого. Таким чином, розмежувальною ознакою є також, суспільно небезпечні наслідки, зокрема їх наявність як обов'язкової ознаки складу кримінального правопорушення за ст. 140 КК України, та їх відсутність у ч. 1 ст. 139 КК України. Водночас такі наслідки передбачені у кваліфікованому складі ненадання допомоги медичним працівником, що як слушно зазначає Л.І. Скреля, ускладнює проведення правозастосовними органами кримінально-правової кваліфікації [8, с. 84]. Авторка зауважує, «об'єктивна сторона аналізованих складів злочинів фактично переплітається і лише за ознаками суспільно небезпечного діяння неможливо визначити між ними відмінність (наприклад, відмова від госпіталізації хворого характерна як при ненаданні йому допомоги медичним працівником, так і при невиконанні професійних обов'язків)» [8, с. 84].

Розмежувальною ознакою є також ознака потерпілого. Не дивлячись на те, що в обох складах міститься вказівка на такого потерпілого як «хворий», потерпілим за ст. 139 КК України є лише та особа, яка перебуває у небезпечному для життя стані і у зв'язку з цим, потребує медичної допомоги (про це свідчить сформульована законодавцем вказівка на ознаку, що характеризує усвідомлення такого небезпечного стану медичним працівником), тоді як потерпілим за ст. 140 КК України є «хворий», тобто будь-яка особа, яка потребує планової або негайної допомоги, або яка звернулася за послугами медичного характеру до лікувального закладу. З огляду на це та з метою уникнення помилок у процесі кваліфікації діянь видається доцільною пропозиція А.В. Мусієнко та Н.Л. Михнюк про використання у диспо-

зиції ст. 139 КК України вказівки на «стан в якому хворий опинився», «небезпечний для життя стан» [9, с. 68].

Відмінність між аналізованими складами кримінальних правопорушень полягає і у тому, за ст. 139 КК України суб'єктом є медичний працівник, а за ст. 140 КК України є як медичний, так і фармацевтичний працівник. Науковці, коментуючи положення ст. 139 КК України, зазначають, що суб'єктом цього кримінального правопорушення є як медичний, так і фармацевтичний працівник [10, с. 399]. Тобто, фармацевтичних працівників відносять до категорії «медичний працівник». Водночас у медичному законодавстві медичні і фармацевтичні працівники не ототожнюються, а подаються як окремі категорії працівників системи охорони здоров'я. Так, згідно зі ст. 3 Основ, медичний працівник – це особа, яка має лікарську або медсестринську професійну кваліфікацію, провадить професійну діяльність із надання медичної допомоги та здійснює інші пов'язані з такою діяльністю заходи відповідно до законодавства, у тому числі як фізична особа-підприємець, яка має ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики. А фармацевтичний працівник це особа, яка має фармацевтичну професійну кваліфікацію, провадить професійну діяльність із надання фармацевтичної допомоги та здійснює інші пов'язані з такою діяльністю заходи відповідно до законодавства [6]. Отже, фармацевтичні працівники не відносяться до медичних працівників, а є окремою категорією працівників сфери охорони здоров'я, а отже не можуть бути суб'єктом кримінального правопорушення за ст. 139 КК України.

На відміну від ст. 139 КК України, у ст. 140 КК України міститься чітка вказівка на таких суб'єктів кримінального правопорушення як медичний та фармацевтичний працівник.

Розмежувальною ознакою аналізованих складів кримінальних правопорушень виступає вина. Так, за ч. 1 ст. 139 КК України вона характеризується прямим умислом, а за ч. 2 ст. 139 КК України необережною формою вини. За ст. 140 КК України суб'єктивна сторона визначається психічним ставленням до суспільно небез-

печних наслідків і характеризується не-бережністю [5, с. 303].

Висновки. Таким чином, склади кримінальних правопорушень, передбачені ст. 139 КК України та ст. 140 КК України є суміжними, спільними ознаками яких

є об'єкт (здоров'я особи) та суб'єкт (медичний працівник). Розмежувальними слід вважати знаки, які характеризують потерпілого, сукупно небезпечне діяння, сукупно небезпечні наслідки, форми вини та частково суб'єкта кримінального правопорушення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Зінченко І. О., Володіна О. О. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи: *навчальний посібник* / За заг. ред. М. І. Панова. Харків : Право, 2019. 248 с.
2. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник. / За ред. М. І. Мельника, В. А. Клименка. Київ : Юрид. думка, 2004. 656 с.
3. Вирок Кіровоградського районного суду Кіровоградської області від 28.11.2013 р. Справа 390/2600/13-к.: *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/35553482>.
4. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / За заг. ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. Київ : Дакор., 2008. 1428 с.
5. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. Київ : Атіка, 2004. 1056 с.
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.
7. Парамонова О.С. Кримінально-правова характеристика неналежного виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2014. 18 с. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua>.
8. Скреля Л. І. Співвідношення складів злочинів, передбачених ст. 139 та ст. 140 КК України. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки*. 2018. № 6. С. 79–86. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-law/article/view/674>.
9. Мусієнко А. В., Михнюк Н. М. Кримінальна відповідальність за ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК України). *DICTUM FACTUM*. 2022. № 1 (11). С. 57–75. URL: <https://df.duit.in.ua/index.php/dictum/article/view/218>.
10. Кримінальний кодекс України : науково-практичний коментар. / За заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Харків : Одиссей, 2007. 1184 с. URL: https://the-law.at.ua/load/zakonodavstvo_ukrajini/naukovo_praktichni_komentari/kriminalnij_kodeks_ukrajini_naukovo_praktichnij_komentar_stashis_tacij/14-1-0-225.

REFERENCES:

1. Zinchenko, I. O., & Volodina, O. O. (2019). *Kvalifikatsiia kryminalnykh pravoporushen proty zhyttia ta zdorovia osoby: navchalnyi posibnyk* [Qualification of criminal offenses against the life and health of a person: study guide] (M. I. Panov, Ed.). Pravo.
2. Melnyk, M. I., & Klymenko, V. A. (Eds.). (2004). *Kryminalne pravo Ukrainy. Osoblyva chastyna: pidruchnyk* [Criminal law of Ukraine. Special part: textbook]. Yurydychna dumka.
3. Kirovohradskyi District Court of Kirovohrad Region. (2013, November 28). *Vyrok Kirovohradskoho raionnoho sudu Kirovohradskoi oblasti vid 28.11.2013 r. Sprava 390/2600/13-k* [Verdict of the Kirovohrad District Court of the Kirovohrad Region dated November 28, 2013. Case No. 390/2600/13-k]. Unified State Register of Court Decisions. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/35553482>
4. Andrushko, P. P., Honcharenko, V. H., & Fesenko, Ye. V. (Eds.). (2008). *Naukovo-praktychnyi komentar do Kryminalnoho kodeksu Ukrainy* [Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine]. Dakor.
5. Melnyk, M. I., & Khavroniuk, M. I. (Eds.). (2004). *Naukovo-praktychnyi komentar do Kryminalnoho kodeksu Ukrainy* [Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine]. Atika.

6. Law of Ukraine No. 2801-12. (1992, November 19). *Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia* [Fundamentals of the legislation of Ukraine on health care]. Verkhovna Rada of Ukraine. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

7. Paramonova, O. S. (2014). *Kryminalno-pravova kharakterystyka nenalezhnogo vykonannya profesiinykh oboviazkiv medychnym abo farmatsevtichnym pratsivnykom* [Criminal law characteristics of improper performance of professional duties by a medical or pharmaceutical worker] (Extended abstract of Candidate's thesis). <https://irbis-nbuv.gov.ua>

8. Skrelia, L. I. (2018). Spivvidnoshennia skladiv zlochniv, peredbachenykh st. 139 ta st. 140 KK Ukrainy [Correlation of the corpus delicti provided for in Art. 139 and Art. 140 of the Criminal Code of Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Yurydychni nauky*, (6), 79–86. <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-law/article/view/674>

9. Musiienko, A. V., & Mykhniuk, N. M. (2022). Kryminalna vidpovidalnist za nenadannia dopomohy khvorym medychnym pratsivnykom (st. 139 KK Ukrainy) [Criminal liability for failure to provide assistance to a patient by a medical professional (Art. 139 of the Criminal Code of Ukraine)]. *DICTION FACTUM*, (1), 57–75. <https://df.duit.in.ua/index.php/dictum/article/view/218>

10. Stashys, V. V., & Tatsii, V. Ya. (Eds.). (2007). *Kryminalnyi kodeks Ukrainy: naukovo-praktychnyi komentar* [Criminal Code of Ukraine: Scientific and practical commentary]. Odissei. https://the-law.at.ua/load/zakonodavstvo_ukrajini/naukovo_praktichni_komentari/kriminalnij_kodeks_ukrajini_naukovo_praktichnij_komentar_stashis_tacij/14-1-0-225

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 13.04.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 08.05.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 28.05.2026